

DOMOLJUB

ŠTEV. 4. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 22. JANUARJA 1930

Cena 58 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali njo prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Moderni bogovi.

Svobodomiselnost človeštvo je zavrglo pravega Boga. Ker je Bog večna Resnica, Dobrota in Ljubezen, je svobodomiselnost zavrglo tudi resnico, dobroto in ljubezen. Namesto enega in resničnega Boga pa si je postavilo tri bogove, tri laži-bogove, pred katerimi poklekujе, zažiga kadilo, malikuje in daruje prav kakor stari pogani — žive ljudi.

Enega boga si je postavila sovjetska Rusija. Ta bog je boljševiški, protiverski socializem. Zasebne lasti ni, vse je — ne vseh, kakor so rekli včasih, temveč vse je državno oziroma tiste peščice ljudi, ki s krvavim nasiljem držo državo oziroma ljudstvo na vajetih. Ta socializem ni prinesel paradiza na zemljo, kot socialisti tako radi obetajo, ni prinesel socialne enakosti in blagostanja, temveč krušne karte in ragajko, ki pridno poje po hrbtih vseh nepokornih elementov in teh je precej. Delavstvo je slabše plačano kot kje drugod, družina, ki je uteha in počitek za delovnega človeka, je razbita, kmetje ne marajo več sejati, ker jim bo itak država skoro vse zaplenila, kar bodo pridelali, če pa sejejo, sejejo zato, ker stoji za njimi smrt.

Vsak Rus mora danes verovati na boljševiški nauk: »vera je strup za ljudstvo«. In po tem programu zapirajo boljševiki cerkve, razbijajo svete podobe, do smrti pretopajo ljudi, ki jih še dobijo v cerkvi, do 18. leta je itak prepovedano hoditi v cerkev, prirejajo javno glasovanje, kdo je za Boga in kdo proti; in kdor glasuje za Boga, je ob delo, ob krušne karte in največkrat tudi ob življenje. Duhovniki so že skoro vse pregnali v nezdrave azijske pokrajine, kjer radi lakote, pretepanja in skrajno trdega podnebja umirajo.

To je prvi moderni bog: do skrajnosti izpeljan socializem. Suženstvo v najgroznejši obliki: sužnjeno ni samo telo, temveč tudi duša in še nisi niti eno uro varen, kdaj te bodo pahnil v ječo, iz katere za ogromno večino ni več rešitve. In drugače biti ne more: kjer ni Boga, ni resnice, ni dobrote, ni pravice, ni svobode — zakaj vse te so hčerke božje. Zato so s socializmom nujno združene laž, krivica, nasilje in kri. Kolikor v ostali Evropi, kjer ima

socializem odločujočo besedo, tega ni, je to za to, ker se v popolni meri uveljaviti ne more: krščanstvo je toliko močno, da najhujše osti sproti odbija. V Rusiji pa se je pokazal socializem ves tak, kakršen v svoji naravi je in biti mora.

Drugi bog, ki si ga je postavila brezbožna družba, je prenapeti socializem — narod je več kot resnica in pravica, več kot Bog in njegove postave. Hipernacionalizem pravimo temu maliku s tujo besedo. In tako vidimo v nekaterih zapadnih evropskih državah, da v imenu tega boga, ki je laž in krivica, preganjajo drugorodne državljane, ki govore drug jezik, kakor ga govori večina v državi. In ta bog zapoveduje, da ti ubogi ljudje niti besede božje ne smejo slišati v svojem jeziku, da so jim zabranjene službe in niti vsakdanjega kruha ne morejo služiti ne zase ne za svojo družino. Ta bog laži in nasilja, pred katerim malikuje vsa javnost, pusli nedolžne ljudi dušno in telesno umirati.

Ta hipernacionalistični bog je, ki povzroča krvave vojske, v katerih na stotine ljudi v mukah in trpljenju izkrvavi, uboge in zapuščene družine pa v bedi in pomanjkanju jemljejo konec.

Tretji moderni bog je svetovni kapitalizem — zbiranje ogromnih pramoženj v rokah malega števila ljudi, dočim ostalo ljudstvo vedno bolj obobužava in postaja odvisno v telesnem in tudi duševnem oziru. V tem oziru prvači zlasti Amerika, država dolarjev. Tam imaš peščico ljudi, ki ima večje premoženje kot 90% vseh drugih; Pri velikem borznem polomu, ki se je zgodil oktobra lanskega leta, je bilo izgubljenih 40 milijard dolarjev. To se pravi: izgubili so jih srednje in manj premožni stanoviti, ki so imeli naložene svoje prihranke v raznih delnicah in drugih obrestonosnih papirjih. Dobili pa so te milijarde tisti maloštevilni, ki so bile že dosedaj v obilici z njimi oblagodarjeni. 40 milijardno dolarsko premoženje se je samo premaknilo iz velikega števila manj premožnih rok v malo število najpremožnejših.

Dolar je postal bog in ta bog je krut, brezsrčen, neusmiljen, ker je bog laži, na-

silja in krivice. Na milijone delovnega ljudstva s svojimi sragami, s svojim trdim delom in pogosto tudi s pomanjkanjem znaša na kup nekaterih. To delovno ljudstvo mora pešati gospodarsko in telesno ter peša radi tega tudi dušno.

Trije moderni bogovi, ki se znajo na zunaj odeti s takim sijajem pravice, resnice in človekoljubnosti, da žal potegnejo za sabo prepogosto tudi tiste, ki verujejo v pravega Boga, ga priznavajo in molijo.

Imamo dovolj katoličanov, ki mislijo s svojo vero resno in pošteno, pa menijo, da bodo delovnemu ljudstvu najboljšo pomagali, če se globoko poklonijo socializmu. Mislijo, da je mogoče socializem pokristjaniti in vodo obrniti, da bo tekla po strugi navzgor. Socializem je laž v svojem bistvu; ta laž je takoj čisto jasna, če jo izvedeš dosledno prav do kraja, kakor to skušajo ruski boljševiki. Človeštvo more rešiti samo polna krščanska resnica, izvedena dosledno do konca.

So drugi katoličani — morda pri nas ne toliko — ki jim je hipernacionalizem tudi bog, ki ga molijo poleg edino pravega Boga. Povsem se strinjajo z nasilji proti narodnim manjšinam in mislijo, da storijo dobro delo, če se jemlje drugorodnim sodržavljanom to, do česar imajo pravico in dolžnost po božjem in naturnem pravu.

Še več pa jih je med katoličani takih, ki jih je omamil mamcn. Prav nič grešno se jim ne zdi na ljubo mamcnu zatirati uboge in siromašne, utrgavati delavcem zaslužek. In utrgavanje je tudi to, če se jim ne da niti toliko, da bi imeli najskromnejše za življenje. Na drugi strani pa ta duh mamonizma ni prav nič manjši v dušah mnogih revnih in siromašnih, ki jim je mamcn in njegove udobnosti edini cilj življenja, za katerega se spleča boriti. Zlo današnjega časa tudi v katoličanih je baš v tem, da je duh mamonizma v vseh plasteh ljudstva, premožnih in nepremožnih enako zasidran ter da je le prevečkrat v medsebojnem boju gonilni motor isti — duh mamonizma. Ta duh je laž, in z lažjo ne bomo nikdar osvobodili človeka, ki je srečen le, če uživa resnico, ljubezen in dobroto. Zakaj človek je otrok božji po svoji naravi in proti svoji naravi srečno živeti ne more.

Največja naloga, naravnost apostolska in misijonska naloga evropskega ka-

20 odstotni boni.

Kdor ima še kake priznanice (bone) iz dobe žigovanja kron, naj torej pomni, da je doba kratka. Samo do 17. marca se more z njimi plačati davke. **Pomnimo pa, da samo davke, ki so zaostali do konca 1928.** Takih davkov v Sloveniji ni veliko, ker se davki primeroma redno plačujejo. Zato je treba toliko bolj paziti, da te bone izkoristimo pravočasno.

Kdor ima torej še kak tak bon, naj pogleda, če ima kake zaostale davke iz prejšnjih let (do konca 1928). Naj gre na davčni urad in bon izroči za davke.

Če nima nobenih takih davkov, naj gleda, da ta bon kako proda takim, ki imajo zaostale davke. Vsaj nekaj bo na ta način morda dobil. Kdor ne ve za nobene kupca, naj nese bon v domačo posojilnico in prosi, da ga pošljejo v Ljubljano Zadrurno zvezi. Ta bo skušala dobiti kupce. Če se bo dalo prodati in koliko se bo dalo dobiti, naprej nihče ne ve. Če se ne bo dalo prodati ali če bo malo dobil, se seveda ne sme nihče potem jeziti na domačo posojilnico ali Zadrurno zvezo. Stori se bo, kar se bo dalo. Kupce za take bone bo namreč treba iskati tudi izven Slovenije. Plačali jih tam seveda ne bodo v polni vrednosti, ampak bo precej odtrganega. Bone, ki se ne bi dali prodati, bo v posojilnici kasneje vsak nazaj dobil, za prodane pa tisto vsoto denarja, ki bo odpadla nanje. Odgovornosti pa seveda posojilnica za prodajo nobene ne more prevzeti.

Se enkrat poudarimo, da mora to vsak brž storiti. Kasneje se ne bo dalo nič pomagati. Uredite torej to zadevo brez obotavljanja in odlašanja.

Še ena Krekova beseda.

Mi se silno radi zanašamo na druge. Enkrat čakamo podpore od države, enkrat zahtevamo pomoči od občine, v preteklih letih je vsak upal le na oblastno samoupravo. Res je: država, banovina in občina vse morajo pomagati kmetiskemu stanu. Toda to ni glavno. Poglavitna stvar je samopomoč. Kmet si mora pomagati sam, drugače mu tudi podpore države in drugih oblasti ne zaležejo mnogo. V nas mora zrasti samozavest, odvaditi se moramo nepotrebne in nekoristne klečeplazenja. Ne smemo se več zanašati samo na druge.

Tudi o tem je Krek povedal kremenito besedo: »Ljudstvu je treba dopovedati, da s pričakovanjem kralja Matjaža ni nič. Kdor misli, da bo z odprtimi usti in s križem rokami pričakal dobrot od zgoraj, se moti. Želi bomo mi na jugu samo to, kar si bomo z zavihanimi rokavi sami pridelali in pridobili.«

Beseda je jasna in preroško resnična. Zlasti velja tistim, ki se trudijo pri naših zadrukah. Le tam je uspeh, kjer se zanašajo nase in na svoje delo. Tisti, ki mislijo le na tujo pomoč v zadrurništvu, nikoli niso ničesar dosegli.

tolicizma je, da stare te trojne moderne malike: proletarski socializem, nasilni hipernacionalizem in brezsrčni mamonizem.

Novice iz Beigrada.

Izšel je

Pravilnik o izvrševanju verskega pouka,

ki ga je odobril pretekli teden prosvetni minister. Pravilnik onemoguća, da bi se gotovi paragrafi novega šolskega zakona krivo tolmačili. Veroučitelji bodo morali položiti posebne izpite, ki jih bo predpisal prosvetni minister v sporazumu s katoliško škofovsko konferenco. Nadaljnja važna določba je, da so učenci srednjih, učiteljskih in narodnih šol lahko člani verskih udruženj svoje veroizpovedi. S tem je vsem učencem omogočeno članstvo verskih kongregacij in drugih nabožnih verskih društev. Enkrat na leto lahko pošlje Cerkev svojega predstavnika, da nadzoruje verski pouk. Prosvetni minister bo odvzel pravico poučevanja v verouku vsem onim posvetnim učiteljem, o katerih se bo katoliški nadzornik verouka izjavil, da ne poučujejo verouka v skladu z nauki te veroizpovedi. — Glede učencev narodnih šol morajo roditelji pri vpisu v I. razred izjaviti, ali naj njihovo deco uči verouk duhovnik ali pa svetni učitelj. Ta izjava velja potem za vseh osem razredov in je ni moči preklicati. Učitelji so še vedno lahko organisti, ako pri tem šolski pouk ne trpi. Končno daje pravilnik učencem pravico, da sodelujejo pri vseh verskih svečanostih.

Ban donavske banovine Daka Popović v Novem Sadu

je podal ostavko na čast bana.

V svoji prošnji pravi, da odstopa zato, ker v nekaterih vprašanih donavske banovine ni dosegel od pristojnih činteljev, kar je bila njegova želja. Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković je vzel ostavko na znanje in za novega bana donavske banovine je bil imenovan nadzornik pri predsedništvu ministrskega sveta, Radoslav Dunjić. Na novo so bili postavljeni pomočniki banov varbarske, donavske in moravske banovine.

§ 157. novega šolskega zakona so nekateri tolmačili tako, da namerava vlada kot je telovadne, tako tudi razne človekoljubne, prosvetne, pevske in strokovne organizacije razpustiti, oziroma jih uvrstiti pod en državni klobuk. Sedaj uradno razglašajo, da vsega tega ne bo in da o prisilnem

zjedinevanju raznih društev ni govora.

Sprejem hrvatskih kmetov.

V nedeljo dne 19. jan. je prispela v Beograd nova skupina hrvatskih kmetov in kmetice iz okolice Sisaka in bližnjih okrajev. Skupino sta vodila Radičev brat Tomo Radić in Radičev posinovljenec Ivan Radić. Navzoči so bili in tudi govorili podpredsednik bivše Radičeve stranke Toma Pavičić in bivši poslanec radičevske stranke Edo Marković. Na dvoru sta hrvatske kmete in kmetice sprejela Nj. Vel. kralj in kraljica. Radičev brat je v svojem nagovoru na kralja zlasti povdarjal, da hočejo Hrvatje ostati zvesti svojemu kralju Karađorđeviću in da bodo šli na njegov poziv

PO SVETU

Važni posveti državnikov.

Že zadnjič smo poročali o pričetku konferencie velesil in drugih držav v nizozemskem Haagu. V Haagu se je razpravljalo, reševalo in rešilo vprašanje vojne odškodnine, ki jo mora plačati Nemčija. Obvešal je tako zvani Youngov načrt, ki določa višino nemških plačil in način plačevanja. Na tej konferenci se je tudi govorilo o tako zvanih »vrhovnih reparacijah«, to je o višini in našem plačilu vojne odškodnine, ki so jo dolžne plačati Bolgarija, Avstrija in Madjarska. Tudi v tem oziru se je dosegel, vzlic trdovratnemu odporu Madjarske, vsaj delni sporazum.

Ni še prav minula haaska konferenca, ko se je sestal 13. januarja v švicarski Ženevi Svet Društva narodov. V Ženevi so se zlasti posvetovali, kaj ogroža utrditev evropskega miru in kako bi se mir trajno ohranil, pa tudi kako bi si države gospodarsko opomogle. Posvetovanja v Ženevi so bila to pot nekakšen uvod k najvažnejšim razgovorom svetovnih državnikov v Londonu.

Konferenca v Londonu, ki se je pričela 21. januarja, naj bi svetovni konferenci za splošno oborožitev pripravila pot. Anglija in Amerika sta se že ob prihodu angleškega predsednika Macdonalda v Ameriko dogovorili glede obsega, števila in teže bojnih ladij. Zdaj hočejo k sporazumu pritegniti zlasti še Francijo, Italijo in Japonsko. Omejitve oboroževanja bi zelo utrdila mirovno misel in bi bila tudi v gospodarskem oziru za svoje države velike važnosti. Omejitve oboroževanja pa najbrže ne pojde kar gladko. Že prihaja na dan Italija, ki zahteva, da sta si ona in Francija glede bojnega brodivja enako močni. Temu seveda Francija ne more nikdar pritrčiti, zato poln uspeh londonske razorožitvene konferencie visi za enkrat še v zraku. Sicer pa: bomo videli.

Katoliška cerkev.

s Kardinal Gasparri zapuša svoje mesto. Kardinal Evgen Pacelli, bivši papeški nuncij v Berlinu, je pretekli teden na povabilo državnega tajnika kardinala Gasparrija imel s papežem več dolgih pogovorov. V teh razgovorih je šlo za važna tekoča vprašanja, ki so v zvezi z državnim tajništvom Vatikana, t. j. z zunanjim ministrstvom cerkvene organizacije, čigar vodstvo bo prevzel kardinal Pacelli. To

branil prestol in državo pred vsemi sovražniki. Nj. Vel. kralj je v svojem govoru med drugim povdarjal, da bo po končani ureditvi državne uprave in ozdravitve razmer v državi vlada Nj. Vel. poklanjala vso pozornost krepljenju in razvoju občega narodnega gospodarstva, v prvi vrsti poljedelstva. Hrvatski Posašci so obiskali tudi predsednika vlade, ki je na pozdrav odvrnil, da imajo vse delo in vsi napori vlade le en smoter: obče dobro naroda. Priporočal je ljubezen in medsebojno zupanje.

mesto je postalo posebno važno in odgovorno sedaj, ko je treba izvesti določbe lateranskih pogodb in jih spraviti v živo resničnost. Dosedanji državni tajnik Gasparri, ki mu teče že 83. leto, je z imenovanjem naslednika zelo zadovoljen in hvali njegove odlične lastnosti, ki ga usposobljajo za spretnega sodelavca in pomočnika papeževga. Sivolasi kardinal Gasparri se misli odtegniti v zaljšje, v hišico, ki mu jo je daroval papež. Tam namerava dokončati veliko znanstveno cerkvenopravno delo.

Italija.

s Prizadevanja vlade za pomnožitev naroda. Italijanski narod izumira, polagoma, a zanesljivo. Fašizem bi rad razširil meje italijanske države, a kaj z zemljo, če nima za njo svojih plemenjakov. Fašizem napenja vse moči za pomnožitev rojstev. Uvedel je davek na samce in denarno podpira številčne družine. Družine z desetimi otroci so proste državnih davkov. Desetletna družina prejme v Italiji brezplačno tramvajsko izkaznico. Vlada je postrila zakon proti splavu itd. In vendar — število rojstev pada. Italiji manjka zdrave kmetijske družine z lastno zemljo.

s Razno. Rimska občina je na dan kraljevičeve poroke razdelila med ubožne šolarčke 10.000 parov čevljev. Pa še vsak po en kos čokolade je dobil. — Avtomobil je povozil v Trstu 48 letnega Antona Hočevarja. Nesrečnež si je pri padcu zdrobil lobanjo in še isti večer v bolnišnici umrl. — V Rodiku na Krasu se je pri nakladanju lista smrtno ponesrečil 80-letni Jože Gombač. — V Krajni vasi pri Skopem je umrl 70 letni Anton Stoka, bivši župan. — V Pliskovici je preminula Julija Vrabec, mati 7 otrok. — V Tupelčah na Krasu je umrl bivši dolgoletni kobiedlavski župan 79 letni Anton Grmek. — V Ricmanjih so pokopali Jos. Kureta, p. d. »Gek«. — V Idriji je umrl 80 letni rudar v pokoju Leopold Jazbar. 40 let je bil pod zemljo in še 23 let neumorno delal kot vpkojenec. — Ko je vozil vino, so se v Dobravliah konji splašili in sod je podrl na tla 30 letnega Franca Ježa iz Vojskeša. Mož je goriski bolnišnici umrl. — V Bovcu so pokopali trgovca Atona Mlekuža. — V Ubeljskem je umrla gospodinja pri Prelčovih. — Ker ga je kobila brnila v glavo, je umrl gospodar Jožef Junec v Ubeljskem.

Francija.

s Krščanstvo je največja moč Francije. Novi pariški nadškof Verdier je pred svojim odhodom v Rim posetil predsednika francoske republike Doumergea. Ob tej priliki je predsednik republike izjavil: »Krščanstvo je od nekdanj največja moč Francije. Demokracija bi ne smela krščanstva niti zatajevati, niti odbijati od sebe. Moderno človeštvo potrebuje duhovne opore. Ne smemo omejevati razmaha krščanske misli.«

Rusija.

s Jedro ruske komunistične stranke. Prvega oktobra 1929 je štela ruska komu-

nistična stranka članov in pripravnikov 1.551.000, brez vojakov rdeče armade. Stranka je sestavljena iz 64,7% delavcev, 22,2% kmetov in 15,1% rokodelcev, uradnikov itd., 46,8% članov je zaposlenih v industriji, 12,7% v poljedelstvu in 30,7% v uradih. Ostanek, to je 9,8% tvorijo dijaki, zasebniki in nezaposleni.

Mehika.

s Sadovi mučeniške krvi. Javili smo že, da se je položaj vere in Cerkve zadnje čase v Mehiki izboljšal. Tisoči so padli tam v zadnjih letih za svobodo vere in Cerkve in ne zastoj. Vlada je zopet odprla hiše božje, duhovniki se vračajo in svobodno lahko verniki izvršujejo svoje verske dolžnosti v cerkvi in izven nje. Te dni pa je izdal predsednik Portes Gil naredbo, ki se tiče nad vse važnega šolskega vprašanja. Odredba pravi, da ni dobro, ako je organizacija in vodstvo javne državljanske vzgoje izključno v vladnih rokah in da se dosežejo večji uspehi, ako jo vzgojno delo sad učiteljstva in celotne družbe. Učiteljstvo mora za svoje vzgojno delo odgovarjati ljudstvu in starši morajo imeti priliko za sodelovanje pri vzgoji njihovih otrok s tem, da soddločujejo pri šolskem vprašanju.

Drobne novice.

17 ladij, naloženih s premogom, se je potopilo na Angleškem v ustju reke Temse. Vzrok: vihar.

V 55 minutah je preletel zračno progo Paris—Bruselj francoski letalec Detroyt. 300 km na uro!

Masaryk je odločno odklonil misel, da bi kot državni predsednik ob svoji 80 letnici odstopil.

Znanega voditelja za popolno samostojnost Indije Gandhija hočejo baje Angleži zapreti.

21 stopinj nad ničlo je kazal toplomer v ameriskem Njujorku sredi januarja.

Z Bogom se je spravil na smrtni postelji nedavno umrl bivši predsednik francoske republike Loubet, svoj čas hud sovražnik in preganjalec Cerkve na Francoskem.

52.859 zadrug je bilo koncem I. 1929. v Nemčiji. 400 več kot prejšnje leto.

Letošnji državni proračun v Romuniji bo že sestavljen v zlati valuti.

Nad 2000 učiteljev je v Pragi. 40 cerkva je bilo okrađenih v letu 1929. v Češkoslovaški.

6100 raznih društev je v Pragi. Tramvajske proge sredi Rima so razdrli in jih nadomestili z avtomobili.

5000 oseb je podalo letos ob Novem letu roko predsedniku Zedinjenih držav Amerike.

Več kot eno milijardo dinarjev je podedovala v Ameriki služkinja Cehinja Slajsova.

Šestnajstletni učenec Krejči v čeških Slapanicah se je ustrelil zaradi nesrečne ljubezni.

Milijoni ljudi so obiskali o božiču vzlic boljševiški protiaagitaciji, cerkve v Rusiji.

66.802 letoviščnika je obiskalo preteklo leto Karlove vane na Češkem.

Desettisoč zakonskih parov je bilo razporočenih leta 1929. v pokrajini Cook v Ameriki.

Romunska kraljica-vdova Marija pojde začetkom februarja za 14 dni v Egipt.

Sama hoče poleteti z Angleškega v Avstralijo 22 letna Anny Johnson. Korajžna pa je.

Zaradi lakote je zadnji dve leti umrlo na Kitajskem sist milijonov ljudi.

Romunski vlaki na sološno ne bodo več vozili, kadar bo več kot 23 stopinj Celzija mraza.

60 oseb se je zastrupilo zaradi uživanja pokvarjenih klobas v španskem Almadenu.

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reprodukcijska glasba — 13.00 Časovna napoved, borza, reprodukcijska glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 17.30 Popoldanski koncert — 22.00 Časovna napoved in poročila. — Četrtek, 23. januarja: 18.30 Planščno gospodarstvo II. (kavčuk, rastlinska olja, bombaž) — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 Tedenski pregled in nove knjige — 20.00 Večer hrvatske glasbe: 1. Solospeli s klavirjem — 2. Klavirske skladbe — 3. Solospeli, poje g. Reman Petrovič — 4. Klavirske skladbe — 21.00 Vijolinasti koncerti g. Roberta Dorberja (pri klavirju g. Sivici) — 22.00 Koncert Radio orkestra — 23.00 Napoved programa za naslednji dan. — Petek, 24. januarja: 18.30 Socializem kot gospodarski sistem (predavanje) — 19.00 Gospodinska ura: Ženska državljanska vzgoja — 19.30 Italijanščina — 20.00 Glasbeno predavanje — 20.15 Večer klasične glasbe II., izvaja Radio orkester — 22.00 Napoved programa za naslednji dan. — Sobota, 25. januarja: 18.30

Proti boleznim v bokih

rabite Sloan-o-v Liniment (mast).

Zakaj bi trpeli neznosno bolečine, če jih morete le z malo Sloanovoga Linimenta (mast) odpraviti. Sloan-ovo mast ni treba drgniti, kajti ona gre sama v kožo, greje in umiri obolele dele, a bolečine izljevajo.

Imejte vedno vsaj eno steklenico v zalogi. Zelo enostavno se postopa. Na koži se ne napravlja nikak madež.

Dajte Sloan-ovo mast proti revmatizmu, ishizu, bolečinam v krizu, boleznim v bokih, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem boleznim mišic.

Generalno zastopstvo MISKOVIĆ in COMP,
Beograd, Sarajevska 70.

Sloan-o-v Liniment

odpravlja bolečine

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah

K A J J E N O V E G A

d Zlat venec je prineslo Nj. Vel. kra-
lju v Belgrad odposlanstvo Dunavske ba-
novine.

d Časopisje Jugoslavije koncem leta
1929. Dnevnikov je 31, 7 časopisov izide
dvakrat in 16 trikrat na teden. Tednikov
je 130, deset časopisov izide vsakih deset
in 95 vsake štirinajst dni. Mesečnikov je
364, dvomesečnikov 26, tromesečnikov 19,
polletnikov 8 in 34 je takih, ki ne izhajajo
redno. Vseh je torej okrog 800. Največ
dnevnikov ima Savska banovina (Zagreb),
njej sledi naša Dravska banovina.

d Najvažnejše izvozno lesno prista-
nišče Jugoslavije je Sušak. V kratkem bo
tam ustanovljen španski konzulat, ki je
postal potreben po uveljavljanju trgovske
pogodbe med Jugoslavijo in Španijo. Več
Španskih parnikov je v pristanišču Sušaka
že naložilo les.

d Kaj pa naši Belokranjci. Siromašna
občina lokviška nima na vsem svojem
ozemlju niti 1 m banskih cest in vendar
bo plačala za banske ceste 13.000 Din.
Prosimo g. bana savske banovine, da to
dejstvo upošteva in lokviško občino vsaj
tega davka osvobodi. — Dne 14. januarja
je prišel za sreskega načelnika v Črno-
melj banski referent za zadrugištvo pri
banski upravi v Zagrebu, dr. Miran Kajin.
Banska uprava namerava namreč podpi-
rati predvsem živinorejske zadruge in po-
magati članom, da pridejo do dobre plem-
enske živine pod jako ugodnimi pogoji.
— Bivšo oblastno trdnico v Drašičih bo
upravljal tudi za naprej njen poprejšnji
upravnik g. Bajuk iz Drašič.

d Odredba bana savske banovine v
Zagrebu. Ker se posamezniki dnevno zgla-
šajo pri banu, njegovem pomočniku in
raznih uradnikih in se s tem moti redno
uradno poslovanje, je odločeno, da spre-
jema ban savske banovine (Zagreb) in
njegov pomočnik samo vsak četrtek in
soboto od 8 do 12. Tudi drugi voditelji
raznih oddelkov ne smejo sicer spreje-
mati strank.

d Mladi kmetovalci pojdejo v inozem-
stvo. Poljedelstvo ministrstvo hoče poslati
večje število kmetijskih mladeničev, ki so
z uspehom dovršili kmetijsko srednjo šolo,

Esperanto — 19.00 Nemščina — 19.30 Prenos iz
Beograda — 22.00 Koncert Radio orkestra — 23.00
Napoved programa za naslednji dan. — Nedelja,
26. januarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00
Versko predavanje — 11.00 O fotografiranju špor-
ta — 11.30 Dopoldanski koncert — 15.00 Prenos
z Vrhniko (petje, predavanje, recitacije, godba)
— 20.00 Prenos iz Prage — 22.00 Casovna napo-
ved in poročila, Koncert Radio orkestra — 23.00
Napoved programa za naslednji dan. — Pone-
deljek, 27. januarja: 18.30 Francoščina — 19.00
Zdravstveno predavanje — 19.30 Angleščina —
20.00 Silhuetni večer, izvaja Radio orkester —
22.00 Napoved programa za naslednji dan. —
Torek, 28. januarja: 18.30 Po sedanjih Grčiji, pre-
davanje — 19.00 Napake slovenskega pisanja, pre-
davanje — 19.30 Ruščina — 20.00 Prenos iz Za-
greba — 22.00 Koncert Radio orkestra — 23.00
Napoved programa za naslednji dan. — Sreda,
29. januarja: 18.30 Otroški kotiček — 19.00 Po-
dobe iz slovenske literarne zgodovine (recitacija)
— 19.30 Francoščina — 20.00 Slovenski večer —
22.00 Napoved programa za naslednji dan.

v svrhu nadaljnje izobrazbe v Švico. Do-
tične mladeniče bo izbrala uprava polje-
delske in gospodarske fakultete v Zagrebu.

d Telefonska centrala je bila otvor-
jena z Novim letom pri pošti v Rajhen-
burgu.

d Duhovniške vesti. Umeščen je bil
dne 15. januarja 1929, na župnijo Sv. Križ
nam Jesenicami odnotni župni upravitelj
Franc Krašna. — Premeščen je bil Al-
fonz Jarc kot kaplan s Koroške Bele na
Rako. — Nameščena sta bila: Dr. Vilko
Fajdiga kot kaplan v Šmarju pod Ljubl-
ljano in Viktor Demšar kot kaplan na
Koroški Beli.

d Še vedno se oglašajo. Po 15 letnem
ujetništvu v Rusiji se je oglasil bivši vojni
ujetnik Pavel Karip iz Subotice. Bil je leta
1915. poslan na gališko fronto, kjer je bil
tako j ujet. Svojim staršem je sporočil, da
živi v uralskem ozemlju, kjer se je poročil
in kjer ima dva otroke. Svoje starše je
prosil, naj mu pošljejo potrebna dokazila,
ker mu oblasti delajo ovire za povrnitev.
Ko dobi potrebna dokazila, se bo vrnil z
družino v domovino.

SLOVENEK

katoliški dnevnik, pisan v duhu
katoliške akcije. — Vsako nedeljo
ima prilogo slik na 8 straneh v ba-
krotisku. — Stane na mesec 25 Din.
Pišite, da se vam pošlje na ozled.
Naslov: »SLOVENEK«, LJUBLJANA,
JUGOSLOVANSKA TISKARNA

d Novo prodišnico za 60 pacientinj
dobi Celje. Če pojde vse po sreči, bo stav-
ba dovršena do septembra 1930. Nova usta-
nova bo pomenila v zdravstvenem oziru
neprecenljivo dobroto za prebivalstvo Ce-
lja in Savinske doline.

d Otvoritev kmetijskih tečajev. V
Šenčurju pri Kranju se vrši januarja
in februarja 4. l. šesttedenski kmetijski po-
učni tečaj, na katerem se bo podajal nazo-
ren pouk iz vseh kmetijskih panog. Razen
tega se bo poučevalo tudi živnozdravstvo,
gozdarstvo, higiena, kmetijsko spise, rač-
unstvo in kmetijska zakonodaja. V istem
času se bo vršil enak tečaj tudi na Brez-
nici na Gorenjskem. Podrobni učni pro-
grami so nabiti na občinskih deskah.

d Dva šesttedenska kmetijska tečaja
sta se otvorila 19. in 21. januarja v Št. Ilju
pod Turjakom in v Tolstem vrhu pri Gu-
štanju.

d Obrestna mera v Srbiji. Med prvimi
bankami je Hipotekarna banka trgovske-
ga fonda v Belgradu znižala obrestno mero
za 1 odstotek; članom na 11 odstotkov, ne-
članom pa na 13 odstotkov.

d V Sloveniji je skupno 231 advokatov
in sicer: v Brežicah 4, v Celju 22, v Cer-
nici 1, v Črnomlju 1, v Dolnji Lendavi 3, v

Gornji Radgoni 2, v Gornjem gradu 1, v
Kamniku 4, v Kočevju 4, v Konjicah 4, v
Kozjem 1, v Kranju 5, v Krškem 3, v La-
škem 3, v Sv. Lenartu v Slov. goricah 2, v
Litiji 3, v Ljubljani 79, v Ljutomeru 3, v
Marenbergu 1, v Mariboru 41, v Metliki 2,
v Muski Soboti 8, v Novem mestu 8, v
Ormožu 2, v Prevaljah 1, v Ptuj 8, v Ra-
dovljici 3, v Sevnici 1, v Slovenjgradcu 4,
v Slovenski Bistrici 3, v Škofji Loki 1, v
Šmarju pri Jelšah 2 in v Šoštanju 1.

d Letos mine 600 let, odkar so se ke-
čevski Nemci na selili na našem ozemlju.
Kočevci se zelo pripravljajo za čim dostoj-
nejšo proslavo tega jubileja.

d Novi most čez Muro pri Gornji
Radgoni so slovesno otvorili 15. januarja.
Novi betonski most je 8 m širok. Polovico
izdatkov za to delo nosi Avstrija, polo-
vico Jugoslavija. Na avstrijski strani so
ob enem sezidali lepo carinsko poslopje.

d »Rastita in množita sel« Vse žup-
nije, ki so dosedaj objavile gibanje prebi-
valstva, poseka v napredovanju 2500 duš
broječa župnija Trebelno, ki leži na vino-
rodnih gričih med Mokronogom in Novim
mestom. V zadnjih osmih letih je bilo ro-
jenih v tej župniji 723, umrla pa jih je 343,
prirastek torej 380. Zelo častno za žup-
nijo, ki je gospodarsko vse prej kot
bogata.

d Petdeset let je dopolnil 16. januar-
ja predstojnik frančiškanske župnije v
Ljubljani g. dr. p. Gvido Rant. Naj dočaka
častiti gospod jubilan, vzor-duhovnik, še
mного mnogo blagoslovljenih let!

d Šestdesetletnico rojstva in trideset-
letnico družinskega življenja je praznoval
12. januarja višji sadjarski nadzornik g.
Martin Humek. Če ne osebno, pa poznajo
vsi »Domoljubovi« čitatelji gospoda nad-
zornika po mnogih krasnih člankih v »Go-
spodarju« in zato gotovo z nami vred že-
lijo gospodu jubилantu, da ga ohrani ljubi
Bog do skrajnih mej človeškega življenja.

d 58. leto je že naročen na »Sloveuca«
75letni g. Mihael Omanen v Višnji gori.
G. Omanen je županoval celih 35 let in 36
let je bil načelnik krajnega šolskega sveta
višnjegorskega. Bog živi vzornega katoli-
škega moža še mnoga leta!

d 63 let je v cerkveni službi 86letni
Matevž Duh, cerkvenik podružne cerkve
v Grobljah pri Št. Jerneju na Dolenjskem.
Zvonil je že čez 400 mrličem. Matevžu že-
limo še mnogo srčnih let!

d Najdražje mesto v Jugoslaviji je
menda Osijek, čeprav leži sredi najplo-
dovitejših ravnin naše kraljevine. Vojvo-
dina in Slavonija sta pravi žitnici in bo-
gati živine in vendar sta moka in meso v
Osijeku najdražja. Vzrok bo menda to, da
gredo živila skozi preveč trgcevskih rok.
Osiješki meščani naj se združijo v kaki za-
drug, pa bo oduruškim pijavkam kmalu
odklenkalo.

d Občni zbor Stajarske sadjarske za-
druge je otvoril in vodil 14. januarja v dvo-
rani Prosvetne zveze v Mariboru zadrugin
načelnik dekan gosp. Sagaj. Zadruga je
bila ustanovljena 1. decembra 1928 in šteje
41 članov. Zadruga je kupila v letu 1929
skladišče z industrijskim tiroz za vzkla-
diščanje sadja, kamor se spravi 30 do 45
vagonov sadja v slučaju potrebe. Napravila

je tudi 300 hl sadne pijače. Z nakupom sadja se je pričelo 20. avgusta 1929 in je bilo natovorjenih do 20. decembra 1929 124 vagonov sadja in sliv. V Avstrijo je šlo 65 vagonov jabolk in 16 vagonov sliv, v Nemčijo 14 vagonov jabolk, na Češko 11 vagonov jabolk. Skupaj 106 vagonov v vrednosti 2.602.208 Din. Dober odjemalec jabolk so bili tudi južni kraji Jugoslavije.

d 40 oralov rodovitne pašniške zemlje je požrla tekem dveh let Sava pri Mihalovcu pri Dobovi.

d Iz kraljestva kralja Alkohola. Za danes Maribor! V letu 1929 se je popilo v Mariboru 1.422.346 litrov vina, t. j. za 12.556 litrov manj kakor v letu 1928. Piva se je popilo v preteklem letu 937.342 litrov. Konzum piva je torej napram konzumu v letu 1928 narastel za 158.499 litrov. Pač pa so Mariborčani zmanjšali svoje potrebe pri uživanju žganja. Leta 1928. so popili Mariborčani 33.410 litrov žganja, leta 1929. pa 33.124 litrov, torej za pičlih 286 litrov manj; manj pa je le. Skupna vrednost zaužitega vina, piva in žganja in v letu 1929 znaša torej 4.306.275 Din 60 par.

d Papagajska bolezen. Ze več tednov straši po časopisu »papagajska bolezen«. Malokdo jo pozna in vendar se širi ne le po Ameriki, marveč tudi po Evropi, tudi že v Nemčiji. Bajе prenašajo to bolezen papige. Človeka se loti neka čudna mrzlica, ki ga šestokrat ugonobi. Par držav je celo prepovedalo imeti papige. Zdravniki še niso iznašli sredstva proti tej novi bolezni.

d V Vojniku je zaspal v Gospodu dne 19. januarja po kratkem bolehanju tamonjši dekan gosp. Ivan Toman, v 64. letu starosti. Slava njegovemu spominu!

d Na Lancovem pri Radovljici je umrla 85 letna Marija Sušteršič, mati vzorne redovnice č. s. Metodije, ravnateljice meščanske šole v Lichtenhurnovem zavodu v Ljubljani. Naj v miru počiva!

d Po drči navzdol v smrt. Dne 17. januarja sta prišla v Koščo nad Zagorjama dimnikarska pomočnika 19letni Stanko Perc in 24letni Matija Perc, da opravita svoje delo pri posestniku Martinu Dolanec, vrh znane Dolančeve rebri. Nazaj grede sta zgrešila pravo stezo in kmalu prišla v hudo strmico, kjer drži široka, skoro navpična drča, navzdol. Naenkrat starejšemu spodrsne in z grozo gleda mlajši tovariš, kako Matija drči navzdol z nogama naprej, kako se skuša z rokami ujeti, pa se pri tem preobrne in se začne z vso brzino kotaliti po kameniti drči naravnost proti savskemu prepadu. Stanko je našel Matijo 20 m nad Savo vsega v krvi in v zadnjih vzdihih s prebito lobanjo.

d Ko je pil črno kavo, mu je postalo slabo. Te dni je prišel v gostilno v Šmihelu po vinski kuččiji posestnik Štefan iz Bojanje vasi pri Metliki. Ko je nameraval oditi na večerni vlak in je ravno pil črno kavo, mu je postalo nenadoma slabo. Podlegel je srčni kavi.

d Čoln je zašel v savski vrtinec. Pri poglobljevanju Save, ki ga vrši tehnični oddelček v Sisku, je blizu občine Orle pri Sisku utonil 22 letni pomožni mornar Peter Mihelič. Čoln je zašel pri delu v savski vrtinec. Dva mornarja v čolnu sta hotela

vreči sidro v vodo. Čoln se je prevrnil in Mihelič je padel v vodo. Čeprav je bil dober plavalec, je vendar utonil.

d Žalostna usoda delavca Marucla. 25 letni kovaški pomočnik Rudolf Marucel ni mogel dobiti v svoji obrti primerne dela in je zato pomagal pri gradnji nove hiše na Kodeljevem pri Ljubljani št. 22. Utrujen se je te dni zvečer Marucel zaklel v sobico v skoraj dograjeni hiši in zakuril v mali pečici. Drugi dan so našli mrtvega. Marucla je zadušil ogljikov dvokis, strupen plin, ki se je razvijal iz pečice. Marucel se je rodil v Trstu in je bil pristojen v Ljubljano. Njegovi starši pa stanujejo v Slivnici pri Grosupljem.

d Pod Brezjami je zgorel avtobus, last jeseniškega podjetnika Paara. Vnel se je bencin. Človeških žrtev ni bilo, tudi šofer jo je pravočasno popihal.

d Dolenjski vlak je zagrabil dva konja, s katerima je vozil Franc Mrvar iz Dečje vase drva na kolodvor v Stično. Oba konja ubita, Mrvar pa težko poškodovan.

d Čudna nesreča se je pripetila posestniku Karlu Benkiču v Vadecih v Slov. krajini. Zvečer je nesel gospodar v hlev v košarico pepel. Košarico je postavil na neko klop in je potem odšel. Ker je bil mraz, je vrata in okna trdno zaprl. Nič hudega sluče se je podal v sobo. Drugo jutro ga je čakalo v hlevu žalostno presenečenje. Ko je odprl vrata, mu je puhnil v obraz oblak dima, tako da je moral oskočiti. Počakal je, da se je dim razkadil, potem pa je vstopil v hlev. Nudil se mu je žalosten prizor. Vsa živina je ležala napihnjena in z iztegnjenimi nogami. Gospodar jo je z žalostnim srcem gledal. Šel je k vsakemu živinčetu, da bi se prepričal, ali je še kaj življenja v njem. En bik in dve kravi sta postali žrtev dima. Razen teh sta bila v hlevu še tele in svinja. Tele so morali takoj zaklati. Pri življenju je ostala samo svinja. Nesrečo je povzročila žerjavica, ki se je skrivala v pepelu. Gospodarjeva škoda znaša okrog 12.000 Din.

d 35 ovac so poklali volkovi te dni v Čifliku, ko je zapadel velik sneg v Srbiji. Požrli pa so jih »samo« sedem, ostale so pustili zadavljene.

d Ko so veslali preko Drave. Cigani družine Bogdan iz Medjimurja so te dni šli v vas Zamirsko preko Drave. Ves dan so pili v gostilni, proti večeru pa so se napotili na svoj dom. Da bi čimprej prišli v Orehoveški log, kjer prebivajo, so se vsedli v čoln neznanega lastnika in preveslali glavno strugo. Ze blizu nasprotne obale je čoln zadel ob skalo in se hitro napolnil z vodo. Cigani so poskakali v vodo. Dva cigana sta se rešila s plavanjem, utonili pa so: dva stara cigana in trije otroci.

d Huda krava. Trebuh je razparala z rogom 49 letni dminarici Rozi Vogrin iz Ziharcev krava, lastni posestnika Janeza Ornika iz Maribora. Stanje Vogrinove je seveda zelo resno.

d Hranilno knjižico za 7000 Din je izgubil neki mojster v Mariboru. Prav za prav je bil okraden, ko se ga je navlekel in nato v neki gostilniški kuhinji zaspal.

d Nesreče in samoumori v Ljubljani. Samomorilstvo se je v letu 1929. v slovenski prestolici nekoliko poleglo. Vendar pa je bilo lani še vedno izvršenih 14 samoumorov. Smrtnih nesreč je bilo 16, drugih nezgod pa 178. Požarov je bilo 18.

d Žrtev žganja. France, posestnikov sin od Sv. Valburge se je v gostilni tako napil žganja, da je še isti večer umrl.

d Napadalec na pokojnega Stjepana Radiča prijet. Na kolodvoru v Novem Sadu so prijeli varnostni organi Slavko Mihčič v trenutku, ko je hotel z vlakom v Subotico. Mihčič je pred tremi leti na nekem zborovanju v Stari Pazovi vrgel bombo proti Stjepanu Radiču. Zadnji čas je Mihčič kot agent neke belgrajske tvrdke zagrešil več goljufij.

d 173 kg tehtajo razni spisi, ki se tičejo obsodbe blagajnika Blagota Kadoviča v Gornjem Milanovcu zaradi raznih ponoverb. Dobil je 20 let ječe in sedaj je dospel več sodnijski material v 12 velikih zabojih na vzklicno sodišče v Belgrad, ki bo odločilo.

d Trimotorni Fordov monoplan, v celoti izdelan iz kovine, ki je preletel vso Evropo, je kupila Češkoslovaška za državno zrakoplovstvo med Prago in Bukarešto. Polet je bil v vsakem oziru zelo uspešen in je vzbujal največje zanimanje povsod. S tem je definitivno dokazano, da imajo zrakoplovi kot potovalno sredstvo po tem čudovitem poletu, ki je bil z brezhibno točnostjo izveden, najboljšo bodočnost. Pred prodajo je vsak stroj napravil 200 do 250 letalnih ur ter je torej okoli 40.000 kilometrov prevozil brez vsakega defekta ali mehanične pomoči.

d Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, zaužite zjutraj na tešče, zelo lahno odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef«-voda celo pri zelo težki napaki zaklopnic. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Učinkovita obramba in lek zoper globol, hripavost, prehlad, nahod, akutne in kronične bronhite, katarje, hripo, influenco, naduho in zasoplost so razkužilne

pastilje

„Valda“

neizogiben pogoj. Zahtevajte v vseh lekarnah in drogerijah izvirne pastilje

„Valda“

samo v škatljicah z napisom

„Valda“

Srce ji je utripalo od strahu, ko je hitela mimo visokih skal, in ranila si je noge na ostrem kamenju... Gole veje, ki jih je stresal vihar, so se majale nad njo, in z njih so padale težke kaplje na njen obraz.

Mačka, ki ji ni bilo prijetno v mrazu in dežju, je mijavkala, skušala ubežati in praskala otroka. Ta jo je še krepkeje stiskal na prsa, in ni čutil, da mu iz dolgih prask teče kri.

Mira je tekla, kar je le mogla, da uide samotni grozne noči. Jokala je na glas in klicala, toda njen glas se je izgubljal v viharju...

Visoko gori v zvoniku pa je glas zvonov veselo pel pesem upanja v zimsko noč.

Mira se je silno utrujena ustavila za trenutek. Poslušala je glas zvonov... Cerkev je bila blizu. Hitela je v smeri nebeškega glasu in izginiila v temi.

V bogato opremljeni sobi svojega stavanja sta inženjer Andrej Arnat in njegova žena Marija pravkar končala okraševanje božičnega drevesa. Miho se jima je storilo, ko sta molče gledala svoje delo in si predstavljala veselje svojih dveh otrok, ki sta imela v kratkem vstopiti.

Cutila sta, da sta postala spet otroka, saj je Božič, praznik dece. Zadovoljno sta ogledovala lepo drevo, ki je razširjalo po sobi gozdni duh. Sveče so slovesno gorele in srebrni nakit je žarel v tisoč iskrah. Spodnje veje drevesa so klonile k tlom, zakaj nanje so bila privezana darilca v skrivnostnih zavojih.

V sosednji sobi je Lucijan, majhen osemletni močič, malo odpre vrata, nje-

gova, leto mlajša sestra Cecilija, kratkokrklka in zlatolaska, ga je sunila, da prva bolje vidi, kaj delata oče in mati...

Ko je gospa Arnat čula šum, se je obrnila, pregnala otroka nazaj v sobo, zaprla vrata, prijala obadva za roke, ter ju potegnila h klavirju.

Kako je to grdo, da ne čakata na zvonjenje. Če bi Božiček to vedel, vama ne bi prinesel daril.

»Kaj ne, da mu tega ne boš povedala,

NEDELJSKI SLOVENEČ

Naslov:

»SLOVENEČ«

Ljubljana,

Jugoslav. tiskarna

na 16 velikih straneh in še s prilogo slik na 8 straneh v bakrotisku. — Najboljšo nedeljsko čtivo. — Stano za eno četrtletje samo 50 Din

mamica,« je vzdihnil Lucijan, ki je bil nekoliko vznemirjen.

»Kar se pa mene tiče, veš mama, jaz nisem prav nič videla, zato se tudi ne izplača me kaznovati.«

Marija Arnat ni hotela nadalje karati obeh otrok. Prijazno ju je pogledala... Bila sta ta večer zelo pridna, samo radi čakanja malo vznemirjena. Starši so jima obljubili, da ju Božič ne bo pozabil. Da bo prišel, o tem ni bilo dvoma, toda malo se je že zakasnil, in oba otroka, oblečena v

nedeljske obleke, sta vprašujoč gledala mater v lice, zakaj ona je morala vedeti, kdaj pride.

Mati je razumela njuno nepotrpežljivost, hotela pa je pustiti slugi in služkinji časa, da razporedita darila. Zato je sedla h klavirju ter dejala otrokoma, naj pristopita.

»Da bo Božiček zadovoljen z vama in da se vrne prihodnje leto, mu morata zapeti pesmico, ki sem jo vaju naučila. Začnita!«

Cecilija in Lucijan sta stala drug poleg drugega in zapela staro bretonsko božično pesem. Mati je spremljala na klavirju njihovo svežo in zvonka otroška glasova.

Medtem je bila Mira pritekla v mesto, saj so jo bili vodili glasovi zvonov, kot je nekaj vodila zvezda sv. tri kralje iz Jutrove dežele. Bila je trudna od hoje in joka, ter se je komaj vlekla naprej, drgetajoča od mraza, do prve hiše, koje luči so prosevale skozi zastor na cesto.

Le tu in tam je kakšen človek hitel po cesti, toda skrit pod dežnik, ni videl ubogega dekletca.

Ustavila se je poleg vrat in poslušala... Otroci so peli. Brez dvoma so moral biti zelo srečni in prav ljubki. Mira ni poznala te hiše. Obotavljala se je: ali jo bodo tudi ti ljudje pregnali? Ker pa ni imela več dovolj moči, je sklenila, da na vratih pozvoni.

Cestna svetilka je vrata slabo razsvetljevala. Na svetli, medeni plošči je stalo napisano: »Andrej Arnat, inženjer«.

Mira ni znala čitati, pač pa je videla

5

RAZNO

Praznoverstvo, vraže, redeževanje se širi po mestih med sloji, ki so se odtujili Cerkvi. Koliko za povzročajo take prazne marnje, naj pokazajo sledeči slučaj iz policijskih zapisov v Monakovem. (Pripomnilo mi, da uganjajo nekatere ženske po mestih kar nekako obrt s prorokovanjem iz kart ali potez na roki.) Neki gospe je bilo iz kart napovedano, da se bo njen mož ustrelil. Od strahu jo je zadela kap, mož pa še danes živi. — Neki drugi se je prorokovalo, da ne bo preživela 32. leta. Strah jo je trpela ves ta čas od strahu in groze; pomirila se je šele potem, ko je videla, da se napoved ni uresničila in se je prepričala, kako nespametna je bila, da je verjela. — Nekemu možu je bilo rečeno, da mu je žena nezvesta. V to goti je ubil nedolžno sorogjo, sam se je pa obeh. — Ubogi služkinji je vedeževalka zagotavljala, da naj se pripravi na skorajšnjo možitev. Rečica je mislila, da se bo

Lorenski učitelj

Roman.

Na nekem stranskem podu pred Globeljo se jih je deset proti desetim borilo s pestmi. Šele enindvajseta oseba je pregnala pretapače: nemški žandar, ki je čuval red pri slavnosti.

Ko je prišel čas, je Jakob Baltus stopil v pripravljeno šolo v Sv. Avsedu, nato pa v učiteljsko pripravnično v Metzju, kjer je našel tovariše, ki so bili kakor on vsi katoličani. Protestantje so se namreč vzgajali na učiteljski pripravnični v Strassburgu. Vsi so trdno sklenili, da ne bodo nikdar služili zoper Francijo, vsaj kot častniki v nemški vojski ne. Noben učitelj jim ni poskušal iztrgati vere, niti ljubezni do Lorene, niti spominov na zglod očeta in matere iz zorne mladosti. Čez pet let je pripravnico zapustil še prav tak Loréne, kakršen je bil vstopil. Ko je par let učiteljeval v nekem nemško govorečem lorenskem trgu, so ga na srečo jako hitro poslali za učitelja v domačo vas na Križu. Tu so ga še poznali in je kmalu postal ena prvih osebnosti v okolici.

V šoli za učiteljsko mizo so se ga bal, ker je vse videl. Če je paglavce stegnul roko, da bi soseda pocukal za hlačke ali vrgl svaljek papirja, ga je takoj zasačil. Pa se je z malčki tudi smejal, saj je navadno zadostovalo reči: »Te že vidim!«, ker bi kaznovanje bilo žaljivo za nežni čut lorenske mladine. Vrh tega je vse enako ljubil in ni delal med njimi nobene razlike. V njegovi šoli je bil namestnik očetov. Učitelj se jo silno zanimal za te otroške muhaste dušice — dvajste piščet pod kokljo. »Šment,« je dejal, »to ni

lahak posel, iz vseh teh lisjakov, medvedov, volkov in backov napraviti Lorence!« Kakšen mora biti Lorencec, je prav za prav vedel iz očeta, iz matere, iz prednikov, iz speva gozdov in poljan. Žal mu je bilo, da ni mogel študirati zgodovine. »Kaj hočete,« je rekel, »nikoli nisem utegnul! Nikdar ne bom učenjak, ker učim štirideset paglavcev, sprejemam starše, urejam občinske papirje, prigovarjam ženi, nadzorujem Orano in srkam čašico rujneja. V družini je najmlajši, abbé Gerard, učenjak; ko se oba postarava, se bom učil pri njem. Zadnje veselje mi bo, biti znova učenec. Saj bo šel v pokoj in jaz tudi!«

Težka naloga, biti vesten učitelj! Od zore do mraka Baltus ni poznal počitka. Če ni bil v razredu, go-tovo si ga našel na občini, kjer je bil pisar, kakor pravijo v Loreni.

Dosti težavno opravilo, zanj jako težavno, ker je bil župan neprijatelj. Obmejni trg Križ je bil ena izmed redkih občin v deželi, ki jo je upravljal mož z nemškimi srcem in ki je občanom še pomnožil strogost tujega gospodarstva. A treba je bilo živeti in Baltus je bil oženjen.

Peročil se je takoj, ko je postal učitelj na Križu. Prijateljstvo iz mladosti? Ne. Mladenka iz vasi ali kmetije? Tudi ne. Na izletih v Metz se je seznanil z mnogimi tamošnjimi družinami. Neki dan ga je Hubert povabil v svojo družino na kosilo. Njegova hiša je bila v gornjem mestu, v ulici Mirje, vsa z mahom porasla, ker je bila obrnjena proti mrlzim severnim gričem. Tukaj je Baltus srečal mlado siroto, ki je pravkar prišla iz zavetišča šolskih sester. Bila je Mecljanka po imenu Marija, kostanjeva, visoka; čista duša ji je sevala iz bledega obraza. Bila je ljubezniva in jako rahločutna. V šoli si je izobrazila dar, da je hitro našla pravi odgovor, smisel za šogavost in čut za tenčine. Spretno je trpela ne samo nesrečo, ampak tudi zlo in robatost.

pod napisom zvonec in je bila obupana, ker ga ni mogla doseči.

Stopila je na edino stopnico praga, se vzpela na prstih mimohodu sedajle pozvonila potegniti za držaj.

Medtem so bili otroški glasovi umolknili in tudi mati je odigrala svoje zadnje akorde. Okrenila se je k Lucijanu in Ceciliji ter jima dejala:

»Sedaj bosta za trenutek počakala. Ura se bliža, in če sta bila pridna, bo Božiček na svojem mimohodu sedajle pozvonil na vratih, ter vama prinesel lepo presenečenje.«

Ljubka obrazka sta v skrbnem pričakovanju gledala mater, ki se je smehljala njuni skrbi. To veselje traja vsako leto samo en večer. Mati ga je pa uživala minuto za minuto. V njenem resnem obrazu, obdanem od kostanjevih kodrov, se je zrcalila mirna sreča. Lepo je bilo živeti to noč v topli hiši poleg otrok, ki sta nebrzdano hotela vedeti, če bo prišel Božiček.

V predsobi pa je čakal Andrej Arnat, da pozvonil, ter tako naznanil otrokoma, da je šel nebeški sel mimo hiše.

Hipoma je zazvonil zvonec v veži. Začuden je Arnat odstranil roko z zvončevega gumba, saj je bil hotel v istem trenutku pozvoniti tudi on. Ta slučaj se mu je zdel zelo čuden. Kdo bi mogel priti ob tej uri?

Medtem ko so se vrata salona odprla, in sta prihitela Lucijan in Cecilija, ter navdušeno gledala božično drevo, je odšel Andrej k hišnim vratom.

Zunaj se je Mira z zadnjimi svojimi

močmi tako visoko dvignila, da je bilo slednjič mogoče pritisniti na zvonec, potem pa je utrujena in razburjena od prestanege večera padla onesvečena na prag, in še vedno držala v rokah malo, premrzlo in še vedno držala v rokah malo, premrlo mačko.

Arnat je odprl vrata. Nikogar ni bilo na ulic.

Z nogo je zadel ob nekaj. Sklonil se je in videl ležati na tleh majhno bitje, oblečeno v premočene cunje.

Da bi bil majhen otrok sam in nesrečen na to praznično noč, se je zdelo po-

BOGOLJUB

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi, s slikami v bakrotisku. Stane letno Din 20⁰. Pišite, da se Vam pošlje na ogled. — Naslov: »BOGOLJUB, LJUBLJANA - JUGOSL. TISKARNA

štenemu inženjerju le preveč. Vzel je ubogo revše, ki je bilo že skoro napol mrtvo, v roke, ter ga odnesel v hišo. Nosil je otroka prav previdno, saj je bil tako lahek, ter se vrnil k drevesu luči in veselja, medtem ko mu je sledila mačka, ki je skočila na tla.

Lucijan je Cecilija sta vzklikala od začudenja, ter ogledovala darila, ki so bila na spodnjih vejah blestečega se drevesa.

Ker je bil Lucijan starejši, se je čutil nekako vzvišenega nad svojo sestro, ter ji je zaupno začel razlagati:

»Poglej, Cecilija, takšna so vsa drevesa v nebesih.«

Cecilija, ki ga je poslušala samo raztreseno, se je jezila nad njim, ker je bil odprl eno izmed škatelej:

»Joj, Lucijan, pusti no to pri miru, to je bala za punčko in vendar ni zate! Vzemimo drugo škatljo, tukaj zraven. Nekaj lesnega je v njej. To je gotovo za dečke!«

Njun prepričanje je mahoma umolknil. Lucijan je bil namreč odkril za drevesom velikega gugalnega konja s pravo dlako in okroglimi divjimi očmi.

Cecilija pa je molče gledala punčko, ki je bila skoraj ravno tako velika kot ona, in ki se je z napol zaprtimi očmi izpod porcelanastih trepalnic smehljala z vsem svojim okroglim obrazom.

»Pravo žimo ima!« je vzkliknil veselo Lucijan, ko je bil pobožal konja po grivi.

»Punčka pa ima prave lase,« je dejala Cecilija, ki je božala kodre svoje punčke. »In spi, razumeš... Zato nočem, da bi ti trobil s trobento... Trudna je, kajti prišla je od tam daleč zgoraj.«

Poleg njiju je stal oče, zakrit od drevesa, držal v naročju živo breme, gledal vse to veselje in čutil v sebi nežno usmiljenje za malo nezanko, ki ta večer ni bila deležna sreče.

Mati ga je prva videla, ter začudeno zapazila spečega otroka v njegovem naročju.

Lucijan in Cecilija sta pritekla in sta bila navdušena za temnopolt deklico.

Čeprav je bila nizkega rodu, je s takimi lastnostmi pripadala staremu plemstvu, s katerim se je dežela treh škofij ponašala pred onstranrenskimi potniki že od srednjega veka dalje. Gotovo je bila odličnejša ko Baltus, ki jo je radi tega še bolj ljubil, saj je bil umsko šibkejši, a močnejše volje ko Marija. Kolikokrat so jo slišali celo sedaj, ko se je že postarala, reči svojemu možu: »Kakšen Lorénee si ti, Baltus!« — »In ti Cecilijanka!« Rabila je celo starodavni, že stoletja star naziv: »Ti si eden izmed vojvodovih!« Baltus se je vselej prvi udal, rekoč: »Ti si bolj prebrisana, Marija, kakor jaz; ti imaš prav; le objemi me!«

Raskavi Baltus se je klanjal nežni Mariji. Ni bil eden tistih, ki se dvakrat namesto enkrat pokrižajo, vendar je bila njegova vera velika in veroval je z ljubeznijo. Ko se je zjutraj Marija hitro opravila in šla kuhat kavo, je zmolil molitvico, ki si jo je bil sam sestavil: »Bog Oče, ki si Vsemogočnost, Bog Sin, ki si Beseda, Bog sveti Duh, ki si Ljubezen, bodi z mano ta dan!« Zvečer sta pa z ženo molila daljše molitve.

Prišla je svetovna vojna. Jakob Baltus je najprej takole mislil: »Na srečo je Nikolaj še premlad! Ne bo šel!« Mladeniču se ni bilo šestnajst let. Kdo bi bil tedaj mislil, da bo vojska trajala štiri leta, da bo Oranin starejši brat, plavalasi ljubček, gojenec pevske šole v Metz, ki se je pripravljaval, ne za poučevanje, ampak da uspešno dovrši svoje študije in ki je sklenil potem pred naborom uiti preko meje; kdo naj bi bil slutil, da pride dan, ko ga vojna zadrži v Loreni in bo moral z osemnajstim leti za sošolci? Kako rad bi bil živel v Franciji on, ki je sklenil, da ne bo nikoli nemški vojak. Toda oče sam ni pobegnil preko meje in je tak sklep vedno pobijal. Česa ni povedal? Koliko jeze, koliko solza je bilo v zadnjih počitnicah, ko sta dve sili — oče in sin — najprej trčili skupaj, nato se ublažili in končno utihnila, ne da bi ena klonila pred drugo! Ko

so temu malčku vse dopovedali, kar so mogli, zlasti to, da je treba ostati v deželi, ne zmanjševati lorenske moči, čakati in vzdržati napad, je odvrnil: »Bržkone sem slaboten. Kar mi pravite, je morda boljše, a jaz ne vem. Sicer pa nikakor ne zmorem. Močnejši od mene naj ostanejo v Loreni; ne maram več živeti pod prusko oblastjo. Ves hočem biti svoboden, francoski! Vi ste krivi, oče, če sem tak! Vaša kri je zavrela v meni. Več se ji nočem ustavljati: grem čez mejo. Še imajo legijo tujcev, kaj ne? Kmalu bodo spoznali, da to ime zame ni resnično; bolje mi bo tam ko tukaj, ker ne bodo gospodovali tisti, ki niso nikoli razumeli.« Ob teh besedah so se mu zastrle mile oči, ki so se iskrile in izzivale očeta, mater, strica, celo kriškega župnika, ki so ga poklicali na pomoč, da bi »pregovoril« tega lepega mladca iz Metza in Križa! Ta slika ni šla več iz spomina Jakobu Baltusu. In ko ga je dan in noč v sanjah tako gledal, so iz bujnih las, ki jih je nosil popolnoma ostareli učitelj, prišli na glavnik šopi čisto belih las.

Drugo, kar ga je tako silno bolelo med vojno, je bila misel na francoske poraze. V lorenski deželi so čutili, kako strašno močna je Nemčija in kako je že pred leti vse pripravila za napad. Tisti dan, ko so zvedeli, da je vojna napovedana, so v več ko šestdesetih hišah izmed sedemdesetih, ki tvorijo kriški trg, oprezno govorili iste besede: »Uboji Francozi! Kaj bo z njimi?« In novice iz prvega meseca, iz prvega tedna v septembru 1914, kako so povečale bojazen! Ob vsakem nemškem uspehu je resnobno zapel zvon meške stolnice. Prav tako so morali zvoniti po vseh alzaških in lorenskih trgih — pod pritiskom policije. Tudi pozneje, ko so se umikali nemške armade, so morali zvoniti. Generalni štab je brzojavil: »Nov velik uspeh!« Vlada ga je razposlala in ukazala praznovanje. V daljnem tabiršču Königsbergu so Lorencem dvakrat oznanili, da

to res zgodilo. Od vsakega moškega, ki ga je srečala, je pričakovala, da ji bo s prjazno besedo ponudil zakon, a ni bilo nič. Končno so jo odvedli v norišnico. — Zopet druga mladenka je dobila odgovor, da ne bo dosegla starosti. Radi silnega vznemirjenja je izvršila samoumora. — To naj zadostuje, da spoznamo, kako prava ima Cerkev, ki take budalosti zavrača in zabanjuje. Prepoveduje jih pa tudi prva božja zapoved, kakor tudi zdrava pamet. Tudi v Trstu cvete ta vedeževalska obrt. Razni »egiptovski« čarodeji berejo drugim srečo iz kart in pobirajo strmečim kalinom desetake in stotake iz žepa. Ti čudodelniki pa imajo hude in spretno sovražnike v policiji, ki hoče ubraniti prebivalstvo pred izkoriščanjem po teh škodljivcih.

Lakote se nam ni bati. Na Čehoslovaškem je bila vlada razpisala nagrade za največje uspehe v pridelovanju pšenice. Rekord, ki so ga dosegli v nekem precej revnem kraju na severovzhodu, je znašal nad 58 meyerskih slotov na enem hektaru. Če se pomisli, da znaša doseganji povprečni pridelok na Čehoslovaškem

»To je pravo presenečenje!« je vzklila Cecilija... »Božiček nam je poslal malo sestrico.«

Približal se je Miri in jo hotela objeti. Toda mati, katera je skrbno ogledovala to dete, ki ga je bila nevihta vrgla na njen prag, je zadržala otroka pred umazanimi cunjami:

»Cecilija, Lucijan, saj se bosta umazala!«

Otroka sta se obžalovaje umaknila, kajti zdelo se jima je, da je Mira odpirala oči.

Arnat je sedel in položil dekletce na kolena. Gledal ji je na oči, kojih težke trepalnice so se počasi dvigale. Z roko je odstranil mokre lase, ki so padali na nežno čudno, a nežno rujavo lice.

Mira se je zbudila. Pogledala je okoli sebe, ter skušala razumeti, kje se nahaja. Ni poznala niti tega gospoda, niti te sobe s svetlimi stenami, polne luči in prijetne gorkote. Polagoma ji je stopila preteklost v spomin: da je ležala njena mati mrtva v zapuščeni koči in da je bila pribežala semkaj v mesto iz daljnje pustinje. Njene ranjene nožice so jo še skelele. Zajokala je, ko se je spomnila svoje osamelosti in svoje nesreče.

»Mama, mama!«

Gospa Arnatova se je vrnila. Naročila je bila služkinji, naj pripravi kopelj za malo neznanco. Prišla je, da vzame Miro, ki se je še vedno prestrašena stiskala v naročju gospoda Arnata.

Oba soproga sta si pogledala v oči, in spoznala sta drug v drugem isto usmilenje in isti sklep. Razumela sta se bila:

hiša bo imela odslej naprej enega otroka več. Bila sta mlada, on je imel petintrideset let, ona pa dvaintrideset in gledala sta zaupno v bodočnost. Samo ob sebi se jima je zdelo umljivo, da sta usmiljena.

Tedaj je gospa Arnatova odnesla Miro skozi stanovanje preko težkih preprog, na katerih korakov ni bilo slišati, v kopalnico. Sama je umila majhno rujavo telo, umazano ob blata in dežja. Mira se je počutila vso blaženo. Dobila je belo srajčko, kot je še nikoli v svojem življenju ni imela ter se pustila odnesti v otroško posteljo, koje tople rjuhe so dišale po parfumu.

Ko se je uboga sirota malo zavedla, še ni razumela, zakaj jo vsi ti ljudje nečujejo. Gospej, ki ji je dala jesti, se je smilil suhi obrazek, na katerem se je poznalo, da je gladovala. Mira se je slednjič hvaležno nasmehnila.

Pred posteljo si je nasičena mačka umivala dlako, ki si jo je bila posušila pri peči. Stegovala se je, potem pa zvila v klopčič pred latvico gorkega mleka. Tudi ona je izgledala, kot bi se smehljala. Bila je zadovoljna ter hotela spati.

Lucijan in Cecilija sta skakala in plešala po svoji sobi ter prepevala, neprestano ponavljajoč en in isti stavek:

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak čelavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

6 samo 16 metrskih stotov na liter, vidin., da se da pridelek skoraj početvorniti. In kar se da doseči na Češkoslovaškem, se da seveda doseči tudi drugod v Evropi. Vpoštevati pa treba še to, da je agrarna tehnika, to je električno gnojenje, gredična kultura na njivah, nov način rahljanja zemlje namesto oranja, obsevanje rastlin itd. že v povojih in se je prav tu nadejali še nepričakovanih uspehov. Po vsem tem se človeštvo lahko šteje za davno ni bači; treba je le, da se dobrine tako razdele, da jih bodo vsi v zadostni meri deležni. — Svetovna vojska in koljševiška revolucija pa sta pokazali, da je lakota vsekakor mogoča, če ni ljudi, ki bi mogli ali hoteli zemljo obdelovati.

Že od nekdaj je naš narod iz rek zajemal in izpiral zlato. Še tik pred svetovno vojno se je moglo ob nekaterih rekah v Bosni in ob mnogih rekah in njihovih pritokih v Srbiji opazovati, kako so kmetje, ženske in otroci z navadnimi siti iz peska izpirali zlato. Današ je pridobivanje zlata iz rek zakonito urejeno; kljub temu so še vedno na delu tatinski

je Verdun padel. Ob vsaki resnični ali zlagani zmagi je moral učitelj učencem razložiti, da bo nepremagljiva Nemčija, ki odbija svoje sovražnike, to je ves svet, gotovo izsilila mir, kakršnega bo hotela.

Obenem je moral sporočiti svojim učencem, da jim zmagovita domovina daje prost dan. Uprava je kar raspisala s počitnicami in ker je potrebovala učitelja, je otrokom dajala prosto. Kratek domoljuben nagovor učiteljev ji je nudil ugodno priliko, da je priporočala vojna posojila, ki so si hitro sledila. Na tak način in s plakati in po časopisih so pozivali ljudstvo, naj podpisuje na županstvu. In učitelj-pisar je vodil zapiske; vedel je, da ga bo nadziral župan in še kdo drugi; da bodo pazili, kdo ni podpisal in da bodo vsoto, nabrano na Križu, primerjali z vsoto, ki jo bodo sosednje, enako važne vasi ponudile cesarstvu. Jakobu Baltusu so zastopniki državne blagajne redkokdaj čestitali. Koncem leta 1915. mu je eden izmed njih celo rekel: »Iz številke vojnega posojila je razvidno, da je tukaj precej francoskih »buč«. K vojakom vas pozovemo, ako bo občina še dalje tako malo domoljubna!«

Župan Jožef Hellmuth, »asimiliran« Lorenec, poročen s posarko iz Metziga, oče mlademu nemškemu uradniku, ki ga je cesar imenoval za sodnika v nekem renskem mestu, je mrzil Baltusa, vendar se ni maral znebiti takega delavca. Verjetno je celo, da je večkrat preprečil vojaško upravo, ki je »občinskemu pisarju« pošiljala ukaze, naj se pridruži deželni brambi. Kaznovati pisarja bi se reklo kaznovati župana. In s kom naj bi ga nadomestil? Ko se je Hellmuth izprehajal, je vse ogledal izpod čela; mastno uho je čulo čudovito. Lovska obleka, ki mu je bila skoro uniforma, ga je dosti označevala. Tolsti kriški župan si je nošo izposodil iz Nemčije. Jožef Hellmuth je bil lesni trgovec in je med vojno napravil krasne kupčije, ker so sosedni rudniki kakor po navadi potrebovali drogov za šahte

in ker je vojaška uprava neprestano zahtevala hlude in deske za utrdbe.

Tudi radi drugih občinskih poslov je moral Baltus cel ure prebiti zdaj na županstvu ali v jako lični nemški vili g. Hellmutha, zdaj tekati po občini. Vsak trenutek je dospelo povelje, naj se popišejo zaloge žita, ovsa, olja, bakra ali kositra in koliko je perutnine, svinj, ovc, goveda pri vsakem občinskem prebivalcu, ali pa razdeljevati karte za kruh, sladkor, meso, maslo, mleko, jajca, krompir in saharin. Ti posli so bili tako zamudni, da so učitelji razen ob četrtkih imeli še dva popoldneva prosto, t. j. naporenega dela. Vsaj v tej pokrajini je bilo tako urejeno. Dati malo, vzeti veliko, tako je bilo uradno geslo. Proti koncu vojne so kmetu, kadar je zaklal prašiča, kar ukazali, naj da kos slanine za vojsko. Rekli so, da je to dar Hindenburgu, — »Hindenburgspende«.

Ubog! Jakob! Kako rad bi bil pustil posel biriča na Nemčijo! Pa se mu ni mogel izogniti kakor tudi drugim obveznostim ne, ki jih je lorenška prosvetna uprava po pravici smatrala za jako učinkovite in ki so kazale, koliko je učiteljstvo navezano na cesarstvo. Tako so morali učitelji takoj, ko so Nemci zasedli deželo, praznovati cesarjev rojstni dan in cesarja slaviti v šoli. Morali so vstati, kadar je godba zaigrala kako domoljubno, ali zbor zapel nemško narodno himno. Večinoma so biti pri takih priilkah mlačni ali pa nerodni, kar se je često opazilo. Jakob Baltus je bil v Metz u tisti dan leta 1917., ko so morali lorenški učitelji slaviti sedemsetletnico maršala Hindenburga. Kakor je bil obljubil dragemu prijatelju, svojemu starejšemu tovarišu iz meške pripravnice in navdušenemu francoskemu domoljubu gospodu Šarloju, je bil pri slavnosti na srednji ženski šoli, ki jo je vodil vprav ta Šarló.

»Imamo majhno sestrico, imamo majhno sestrico!«

Lucijan je zajahal svojega konja in se drsal na njem okoli mize ter obenem kljub ugovarjanju služkinje, ki jo je silil spanec, trobental na vse pretege, dokler mu ni zmanjkalo sape. Cecilija je prenašala svojo punčko ter dejala Lucijanu:

»Poljubi jo! Sai je tvoja nečakinja... in posodila ti jo bom včasih.«

Malo pokramlja mo.

7. Poglavitni vir pokvarjenosti?

»Poglavitni vir pokvarjenosti so te novotarije, ki se dandanes vpeljavajo. Saj hočejo gospodje svetnega in duhovskega stanu preobrniti in na glavo postaviti ves stari natorni red. In ker oni vladajo ljudstvu, zato ne more biti na svetu nič dobrega.«

Tako, duša draga!

Prepisal sem doslovno tvoje besede, da jih tudi drugi vidijo in morebiti bolje razumejo, kakor jih jaz sam. Zakaj malo temen si v svojih izrazih; upam, da mi ne boš zameril, če ti to povem. Skušal ti bom odgovoriti tako, kakor razumem to jamranje jaz v svojem skromnem razumevanju. Če ne bo vse prav, pa mi pojasni predvsem, kaj pomenijo besede »ves stari natorni red«, kdaj in kje in kako vladajo »duhovni in svetni« gospodje ljudstvu tako, da..., in katere so tiste novotarije?

Morda radio? No, no, no! Tako daleč vendar še nismo, da bi nove iznajdbe dolžili kot vir pokvarjenosti. Saj so bili ljudje

splošno pokvarjeni že davno pred iznajdbo radia.

Morda elektrika, električna luč, električna žarnica. Res dragi moj, svet danes silno napreduje. Ali pa morda ni to v smislu božjih načrtov. Čemu pa je človek umno bitje, če bi si pa ne smel naravnih moči, ki so delo božje, izkoriščati sebi v prid? Ali naj živimo še danes, kakor so nekajd mostiščarji na ljubljanskem barju? Ali naj bo kriv pokvarjenosti brzovjav, ali železnica? Morda telefon, iznajdba, ke nam omogoča, da se lahko pogovarjamo z znanci na velike daljave. Menda vendar ne.

Ali bo kriv splošne pokvarjenosti gramofon? Saj ga poznaš. Jaz si ne upam tega trdit.

Morda avto? Pa res, avto! O tem se nekaj pritožuješ.

Neki pisec se pritožuje, da je slovensko ljudstvo že zelo nesnažno — celo to se mu grdo zdi, da si kdo pri delu na roke pijuje — in čez druge nerodnosti se krega (če se ne motim, je obravnaval dotični članek naša vaška stranišča in gnojšča, ki so res še marsikje graje vredna). A pozabil je povedati, da so hiše ob veliki cesti tudi zelo nesnažne, ker so od cestnega prahu okajene in s cestnim blatom oškropljene, ki ga vzdigujejo in na stene po hišah, da, celo po oknih mečejo gospodski avtomobili.

Prijatelj! Nikar se ne huduj, če bom dejal, da je resnica, če kdo pove, da pljuvanje ni ravno znamenje kdove kakšne dostojnosti in lepote ali če nam kdo graja naša stranišča in gnojšča, ki res še po mnogih krajih kaze lepoto naših sloven-

skih vasi. Na delo in proč z nesnago! To bo bolje, kakor pa jeziti se, če kdo graja, kar je res graje vredno.

Pritegnemo pa z vso dušo tebi, ko se kregaš zoper divjanje avtomobilistov, boljše šoferjev, skozi naše vasi. Tako ravnanje je velika brezobzirnost in človek bi kar prosil orožništvo, naj take divjake pridno zasleduje in gosposka naj jih pošeno kaznuje. Ljudstvo naj pa zraven pomaga. Stevilko si zapomni oz. še boljše: zapiši, pa jo naznani. Samo dobro jo poglej. Čas bi že bil, da bi avtomobilisti začeli skoz vasi voziti kakor se spodobi.

Čujejo se pritožbe, spet pišeš, da so ceste zdaj tako slabe. To je res. Pokvarijo jih pa avtomobili, ki se le večinoma za zabavo semtertje vozijo in ceste neznansko kvarijo.

Pritegnem v toliko, da avtomobili zlasti na spomlad in na jesen ceste res zelo mrevarijo in da bi bilo prav, če bi se davek na avtomobile porabil edinole za popravilo takih razdiranih cest. Ne morem pa pritrditi mnenju, da so večina avtomobilistov vozi le za zabavo. Taka obdolžitev je pa le prehuda.

Pa, da pridemo spet nazaj na naše pomenke. Kljub temu, da sva avtomobile precej počrnili, ti pa vendar ne upam pritrditi, da bi bil avto glavni vir splošne pokvarjenosti.

Pa se obrnimo k novotarijam, s katerimi imajo opraviti duhovniki.

Ali naj bo vir pokvarjenosti, če pravimo blažena in še bolj po novem: blagoslovljena mesto žegnana in podobno. Bo težko dokazati.

Morda naj bo svet pokvarjen radi praznikov in pobožnosti, ki jih sv. očetje zadnjih časov priporočajo. V mislih imam praznik Kristusa Kralja in napredovanje pobožnosti do presv. Srca Jezusovega? Kar vidim te, da to misel z vso odločnostjo odklanjaš.

Mogoče Ti niso všeč Marijine družbe? Pa je vendar njih namen boj pokvarjenosti in spačenosti. Torej ne bodo tega gojile, zoper kar se bojujejo. Kakor midva ne bova ognja s tem gasila, da bi hišo najprej zažgala, potem bi jo začela z vodo pitivati. Bo prepozno...

Družba treznosti, ki jo cerkveni predstojniki zelo priporočajo, bo gotovo tudi izven obdolžitve.

Pa vzemimo še v misel katoliško akcijo, uravnavanje življenja po predpisih sv. vere. To prvič ni nobena novotarija, ampak za življenje katoličanov edino potrebno. In pa: čimbolj bomo živeli po navodilih sv. vere, tembolj bodo pokvarjenosti izpodkopane korenine.

Aha! Zdajje bom pa morebiti pravo zadel. Ti misliš na postno polajšavo in morebiti na nekatere po papežu Piju X. odpravljene praznike. Toda čemu je bilo treba postne olajšave, čemu je Pij X. segel po praznikih. Ali ni bila kriva temu človeška slabost, milo rečeno, da ne zapišemo hužje besede, ki bi bila morebiti bolj na mestu.

Dneve postov in praznikov je Cerkev sama vpejala, oboje sme sama odpraviti ali polajšati in s tem ne bo nič prekršila starega natornega reda. Pač pa stari natorni red prekršujejo tisti, ki ne posvečujejo nedelj, ki dan počitka spreminjajo v dan

Ko je ta govoril, je Jakob Baltus, ginjen od bolesti, v kateri je bledel obraz njegovemu prijatelju, opazoval zbrane: nemške učiteljice in gojenke so bile zadovoljne ali pa so se trko posmehovale; mlade Lorenke so pa povešale oči ali pa so zrlle nepremično — kakor razpelo — saj je trpela tudi Francija. Znano je bilo, da je g. Šarló dosegel, da so še poučevali francošino na thionvilskih šolah. Zanj je bila huda preizkušnja. Govoril je namenoma v splošnih obrisih in hvalil maršala kar predrzno mlačno. Komaj je nehal govoriti, že se je dvignil neki »višji svetnik«, zastopnik vlade in glavna osebnost pri slavu, vzela klobuk in odhajajoče siknil: »Tako bi bilo lahko vsakdo govoril!« Zvečer je Baltus srečno našel g. Šarlója, mu čestital in povedal mnogo takih reči, ki jih je bilo v tistih časih pametno ohraniti zase ali pa zaupati le sigurnemu prijatelju. »Kljub temu služimo«, je dejal; »nekje v daljavi je visoka gospa, ki nam bo hvaležna, ko bo zvedela za naše težave. Res moramo poučevati nemški, a učenci končno le opazijo, da o Franciji nikdar ne govorimo slabo, pač pa vedno lepo o lorenski domovini. Naj se jim razvijajo mlada srca pod vplivi, ki jih je polna naša gruda: ded in-babica, pesem, slika, veter od zapada, vse to mirno deluje za Francijo, dokler smo mi tukaj, ki čuvamo dušo naroda. Včasih sem že mislil izpreči, a žena, hči in brata sta mi odsvetovala.«

»In tvoj sin?«

»Moj sin, ubožec! Francoz kakor mi! Nimam ga več!«

»Kje je?«

»V vojski, pa ne vem več, kod. Na sroču ni na zapadni fronti, a se vedno bojim, da ga pošljejo tja.«

In Baltus je okrenil svoj palec in pokazal obzorje, kjer so bledeli rdeči oblaki nad poljanami, ki jih je pokrivala noč.

Predragi sin, šibki plavolasi brat Oranin, je moral v nemško vojsko meseca novembra 1916, ko mu je bilo šele osemnašt let. Oblastna Prusija Alzatonom in Lorencem ni zaupala; zato jih ni pošiljala na francosko fronto, ampak na rusko. Mlade novince so torej poslali v Koblenz, kjer je bilo zbirališče 17. pešpolka. V vzročju trdnjave Ehrenbreitslein je bilo mnogo Lorencov zaprtih. Tukaj so jih večbali. Niso jih imeli radi. Pod mrežastim oknom tiste vojašnice, kjer so se večbali Ne-nemci, so se sprva ob nekih dneh zbirale pobesnele tolpe tako zwarih hurá-patrijotov, razvnetih po zmagah, ki so jih praznovali in po porazih, ki so jim bili tudi znani, a so molčali o njih. Po cele ure so sramotili te »izdajalce domovine«, ne da bi bil kdo branil.

Osem mesecev pozneje so 15. rezervno divizijo poklicali na vzhodno fronto v boj zoper Ruse v Galiciji. Imela je velike izgube julija meseca v okolici Husiatina. Nikolaj Baltus in mladi lorenski novinci 17. pešpolka so se šele v avgustu pridružili ostalim divizijskim četam.

Neizmerna je bila razdalja med Galicijo in lorenskimi polji in pisma so prihajala čimdalje redkeje. Od časa do časa je prispelo kako pismo na naslov Marije Baltusove. Nemirna mati se je vsakega pisma naučila tako rekoč na pamet; brala ga je in brala, saj ga je imela v žepu predpasnika vedno pri roki. Nikolajeva pisma so bila navadno kratka, ker je cenzura, pa tudi nežna obzirnost do domačih branila, da mladi vojak ni zapisal, kar je mislil in trpel. Mati je tožila:

izpirali in marsikake vrecice zlatih zrn pride tajno na trg. Znamenje, s kako majhnim trudom se da pri nas še pridobivati zlato. To je umevno; kajti vode, ki nosijo s seboj zlato, puščajo najdobejša zrna po skalovitih kotanjah ob svojem nezastraženem gornjem toku, dočim prihajajo v dolino s peskom samo najdrobnejša zrna. Po skalnatih, težko dostopnih predelih, ob izvirih znanih, zlato nosečih dotokov bi se dali s smotrnim izkoriščanjem še danes doseči bogati uspehi. V izsušeni strugi Jolaničce pri Vranju sem našel skoraj v vsakem kremenju zlato.

Še mnogo manj znano je, da imamo obilo takih zemlja, ki vsebujejo zlato. Na valovitem, lahko dostopnem ozemlju blizu Donave, sem sam odkril zlata bogate zemeljske plasti, ki se raztezajo več kilometrov daleč. To je s kremenjakom pomastna, svinec in zlato vsebujoča zemlja.

Jugoslavija — dežela zlata. V borlinskem časopisu »Illustrierte Zeitung« poroča inž. Karol Pilepič iz Belgrada o jugoslovanskih rekah in ozemljih, kjer se nahaja zlato. Med drugim piše:

Naročajte „Domoljuba“!

popivanja in pobojev, v dan plesa in nečistovanja. In takih ljudi najdete tudi med kmeti, morda celo kje v vaši bližini.

Če pa nisem zadel pravih misli, vas pa prosim, da se določeneje izrazite, pa bova to stvar še naprej obravnavala.

Vreče. Kdor rabi vreče **kupi jih najceneje** pri tvrdki: **Mirko Mlakar** Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

Kovači! Najboljši trdi in mehki **koke** in **kovaški premog** Vam nudi **Družba Mirja, Ljubljana** Dunajska c. 46, Telefon 2820

»Veliki« bobnar nekega godbenega društva v Lomju je bil majhen človek, poleg tega pa še precej gluhi. Ob priliki nekega obhoda po mestu je godba zavila v neko stransko ulico in ni šla po glavni cesti kot običajno. Veliki bobnar je tolkel svojo pot in tudi hodil svojo pot. Ko je bila bližje pri kraju, se je ozrl po svojih tovariših ter se zelo začudil, ko je opazil samo trop radovednežev in paglavcev, ki so se mu seveda smejala. Stopil je do nekega znanca ter ga vprašal: »Ali veš, kje je ostala godba?«

V nedeljo. še predno petelin zapoje ...

a ravnokat v ponedeljek in vse ostale dni velja dan za dnem naša najprva skrb razumni negi telesa. Ako zelite rošiti to vprašanje pametno, t. j. jemati le ono, kar v resnici deluje, a ni škodljivo, tedaj se morate odločiti za preizkušeno **Elsa-preparate**. **Elsa-mila** zdravja in tepote v 7 krasnih vrstah: milo iz liličinega mleka, liličine kreme, iz rumenjaka, glicerinovo, boraksovo, katranovo in za britje.

Po pošti 5 komadov **Elsa-mila** na izbiro stane 52 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 62 Din

Elsa-Creme-pomada uničuje pojavo starosti, odpravlja neprijetne napake (solnčno pege, mozolje i. t. d.).

Elsa-pomada za rast las še vedno najbolje za lase. Po pošti 2 lončka ene ali po 1 lonček vsake **Elsa-pomade** stane 46 Din franko, če se denar pošlje naprej; po povzetju 50 Din.

Elsa-Shampoo krasnih pen in vonja 3 Din 30 p. **Elsadoni**, najzdravejša pasta za zobe, 1 tuba 8 Din 80 p.

Elsa-Sachet, dišeča blazinica za perilo, 6 Din. **Dan za dnem** negujte telo z **Elsa-preparati!**

To pomaga! Dobiva se povsod! Kjer ne, javlajte naročiti naravnost pri: **EUGEN V. FELLER**, lekarnar, **Stubica Donja, Elsatrž št. 16.**

Mali oglasnik

Prodaj posestvo

(7 oralov) z lepim sadnim vrtom, njivo, travnikom in gozdom, je 3/4 ure od Ljubljane, primerno za obrtnika ali upokojenca. Lahko tudi brez zemljišč. — Ponud e z rnamko na Jos. Marinko, Mlače št. 29, pošta Loče pri Poljanah.

Proda se nova delavnica po zelo ugodni ceni. 11 m dolga 6 m široka ob Tržaški cesti s stanovanjem mer 1100 m zemljišča, primerno za vsako obrt. Gregorin Ivan, Vič pri dolgem mostu št. 85.

Čebulček rdeč ali rumen p zelo nizki ceni in lepo salato berivko nudi Marija Cema ar, Kleče 28.

Kmečko deklo iščem za takoj. Služba dobra in stalna. — Plača po dogovoru. Opravilo pri živini in v kuhinji. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 807.

Po vseh krajih iščemo moške in ženske, kjer imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek Din 250.—. — Prijaviti se TEHNA, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

Modroce posteljne vložke, divane in tapetirane izdelke nudi najceneje Rudolf Radovan, Krekov trg 7.

Čevlarski pomočnik se sprejme za linejsa dela tudi šivana z vso oskrbo. — Travnik, Trebnje.

Šteparica se sprejme z vso o-skrbo. Travnik, Trebnje.

Valenca sprejme Jakob Kralj, sed ar, Zelezniki.

Pekovskega učenca

zdravega, močnega, poštenih staršev, v starosti 15 do 17 let, ta o sorejmem s hrano in stanovanjem v hiši. — Urbar Ivan, pekarna, Rakek.

Čevlarskega valenca

sorejmem. — Hrana in stanovanje v hiši. — Dermastija Franc, čevljar - Dravije pri Ljubljani.

Družabnico-ka iščem za prodajo manufakturnega blaga po sejmih. — Vse pravice imam sam. Oglasi upravi Domoljuba pod »Samo nekaj kapitala« štev. 708.

Učenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Hrana in stanovanje v hiši. — Naslov v upravi Domoljuba po »pošten« št. 785.

Zastopnike za kolesa in šivalne stroje sprejememo v vsakem kraju pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na »Centra« v Ljubljani, poštni predal 248.

Valenca za kamno-sešvo obrt sprejme takoj KARL NOVAK, kamnoseki mojster, Št. Vid nad Ljubljano. — Oskrba v hiši.

Sprejemem v pouk

takoj krepkega dečka, ki ima veselje do mizarске obrti. — Janez Logar, mizar, Zelezniki št. 92

Hiša z malim posestvom, vse v dobrem stanju, zraven tovarne in žel. postaje Jarše-Menges se ceno proda. Oglada in pozizve se pri lastniku Jož. Smolnikar, krojač, G. Jarše, p. Menges.

Pletilni stroj 8/30 se ugodno proda. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 575.

Puhasto perje kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po Din 130.— in čist beli puh kg Din 300.—. L. Brozović, kemična čistona perja, Zagreb, Ilica 82.

Rovaškega valenca

15 do 17 let starega sprejemem takoj na 3 leta, hrana, stanovanje in perilo pri mojstru ali na 4 leta z vso oskrbo brez doplatila. Drugo po dogovoru. Ivan Urh, izprašan kovač, p. Metlika.

Valenca sprejme v pouk za damsko in moško krojaštvo. — Gutman & Vidmar, Trebnje, Dolensko.

Va enec za čevlarsko obrt se sprejme. Travnik, Trebnje.

Hlanec od 24 do 30 let starosti se išče za stalno službo z vso oskrbo v hiši. Delo: opravljati 2 govodi in 1 konj, obenem bi pomagal v delavnici pri lahkem delu na suhem in gorkem po zimi. Biti mora trezen in zanesljiv. Plača po dogovoru. Predstaviti se je osebno. — Naslov v upravnistvu Domoljuba pod št. 550.

Edino najboljši **šivalni stroji in pletilni švic.** „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca Gritzner, Adler Najnižje cene! Tudi na obroke! **Ljubljana** blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezanju brezplačno. neVtečaj garancija.

SADJARJI! — Pokončuite sadne škodljivce z

ARBORIN-OM

Arborin uporabljamo z najboljšim uspehom v zimskem in pomladanskem času, ko še ni listja na drevju. — Z Arborinom uničimo krvavo uš, listne uši, kaparje, z njim odstranjujemo rakove rane itd. — Proizvajalec:

„CHEMOTECINA“ družba z omejeno zavezo LJUBLJANA - MESTNI TRG 10

Gruntar je prišel v Ljubljano in iskal zaslužka. Ker ni nikjer dobil dela, je šel na kolodvor k načelniku. Ker je bil postaven fant, ga je vzel na poskušnjo. Naročil mu je, naj vzame kangljo ter maže kretnice po progi gor. Gruntar je mazal in mazal ter šel vedno dalje. Ko je prispel v Kranj, je brzojavil v Ljubljano: »Prišel do Kranja, olja zmanjkalo, pošljite za menoj.«

Dorček je bil zelo klepetav in moralni so ga neprestano opominjati, da ne sme govoriti razen, kadar je vprašan. »Če boš danes spregovoril, pa se ne boš smel jutri sankati,« mu je dejal oče, ko so sedli h kosilu.

Ajdova moka Din 4.—
Polenta, zdrob . . . . . 3.—
Koruzna činkv. moka 2-75
Pšenična jednotna moka 3-20
Resporična vesko močilo od 25 kg naprej.
Pavel Sedel, umetni mlin Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih

Poročne prstane v veliki izbiri - priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku na Šutni, nasproti farne cerkve.

izdelkov I

Št. 123. Kovinska anker-roskopf, s svetilnicin kazni cesn. dobro koleško, radi- um svetilnik-ode so svetilke in kaznelci samo D 94-
Št. 122-L. Teta brez sekund. kaznica D1 69-

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše — pri stari priznani tvrdki

H. SUTTNER -- LJUBLJANA 1

Prešernova ulica štev. 4

Št. 125. Budilka 16 cm vis., dobro koleško, svetlo jant-ro . . . . . Din 48-
Št. 126. Enaka 19 cm visokn . . . . . Din 64-20
Št. 126. Enaka v metal. s ev. n kaznelci . . . . . Din 75-
Št. 129. K. v. v. šepna ura z dobro m. kol. s en. 3 letno jant-ro . . . . . Din 41-
Št. 121. Enaka z radij. te v. klami in kaznelci D1258-

Največja in najsolidnejša razpošiljalnica — Razpošilja v vse kraje tu- in tujemstva
Lastna protokolirana tovarna ur v Svetl. znamk. KO - OM KO - AXO
ZAHTEVAJTE ODPRTOPLAČNI CENIK!

Čista srebrno jedilno orodje

s 50 letno pisмено tovarniško garancijo

PREKLIČI!

Drobeš Ivan, posestnik in kolar v Stari vasi, obžalujem žalitve in preklicujem svoje neresnične trditve, da je g. Planinc Franc, posestnik in bivši župan na Libnem št. 9, prosil g. kaplana na Vidmu, naj ga spravi nazaj na županski stol, ker mu je neslo in da ima g. Planinc Franc še sedaj denar za poglobitev staroškaškega potoka ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Brezice, dne 14. januarja 1930.

DROBEŠ IVAN.

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za hišne, krojače in čevljarje ter za vsak doma.

Prečen si nabavite stroji, ogledite si to izrednost pri tvrdki

L. Baraga,
Ljubljana
Seidenburg, ul. 6
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezplačna zahvalna pisma! Cena: 5 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din. LEKARNA (RNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

V vsako hišo Domoljuba!

Prej Se in

Resnična tolažba za bolne na živcih

Je moj znamenit naradni spaj. Tam so opisane mnoge dolgotrajne težavne bolezni: pospanost in zdraviljenje živčne bolezni. Košljiva vankomur in zdraviljenje evanđelji popotoma zastani. Če niso poni na spedeji naslov, Troječ zdraviljenje potrjujejo doslej edino dostizni vepel nemorotnega skrbnega raziskovanja v blagor trepečega človestva. Kdor spaja v

velike armade živčno bolnih, klor trpi na raztresenosti, strahopetsosti, slabost spomina, nervoznostnem glavobolu, pomamljanju spanja, motenju v sečeni, preobčutljivosti, bolečinah v udih, splošni ali delni teletni slabosti ali drugih podobnih bolezenskih pojavih.

si mora naročiti mojo, tolažbo prinašajočo knjižico!

Kdor jo bo prebrat pazljivo, bo dospel do pomirjateljnega prepričanja, da se je našla enostavna pot do zdravja in veselja do življenja. Ne čakajte in pišite že danes!

Ernst Pasternack, Berlin S.O.
Michaelkirchplatz 13. Abt. 317.

POZOR!

Zadnji čas je za oddajo 20% kronskih bonov, ker izgubijo po 15. marcu t. l. vso veljavo. Kupujemo iste po najvišje dosegljivih cenah do 1. marca t. l. Menjalnica Reicher & Turk, Ljublj., Prešernova 4.

Za nakup

železa, pločevine, kovin, cementa, storje, strojne lepenke, peči, štedilnikov, žel. blagajni, vodovod. cevi, sesalk, tehtnic, osi, vozni peres, mrež, žag, post. vložkov, morske trave, žime, kotlov, kuhinjske posode, mesoreznic, okovja za stavbe in pohištvo, orodja za obrtnike in kmetovalce, verig, konjskih in voznih plati, barv, finca, terpentina, tera, strojnega, prašnega olja in karbolineja.

se priporoča

trgovina z železnino A. SUSNIK,
LJUBLJANA, Zaloška cesta.

Hranišnica in posojilnica na Trsteniku

r. z. z. n. z.

namuzanja, da je začela poslovati z novim tetom v svojih uradnih prostorih na Trsteniku ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure. Obrestuje vloge po 5%, vezane po 5 in pol posojila daje na knjižbo in v tekočem računu po 8%, na osebno poroštvo po 9%, na menice po 10%.

Priporoča se za vsakovrstne denarne transakcije. — Za popolno varnost in kulatno postrežbo jamči odbor.

Zadružna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Bizjovski naslov: Gospobanka

(Miklošičeva cesta 10)

Telefon št. 2057, 2470 in 2079

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000,000.—

vloge nad 400 milijonov dinarjev

Podružnice:

Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik, Bled, Celje, Diakovo, Kočevje, Kranj.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije

Prodaja obveznic 7% drž. invest. posejila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na ciroke pod ugodnimi pogoji.